

Finansförbundets position i Hållbar finans

Syfte

Det övergripande syftet med positionspapperet är att redovisa Finansförbundets ställningstaganden inom hållbar finans. Finanssektorn har en central roll för att driva på omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Det måste gå snabbt och innebär både utmaningar och möjligheter.

Det här ställer krav på socialt ansvarstagande i bankernas egen verksamhet, men även i bankernas externa verksamhet. För Finansförbundet handlar hållbar finans om den roll och det ansvar finanssektorn har internt och externt i den gröna omställningen till en hållbar ekonomi och ett hållbart samhälle.

Finansförbundet vill belysa hur hållbar finans påverkar finansanställda, finanssektorn och samhället i stort samt ge förslag på initiativ som kan stärka företagens arbete med socialt ansvarstagande och social hållbarhet.

Finansförbundets prioriterade områden inom hållbar finans:

- arbetet internt på finansföretagen som rör socialt ansvarstagande och social hållbarhet, där arbetstagares rättigheter, anställnings- och arbetsvillkor står i fokus.
- arbetet externt som rör socialt ansvarstagande och hållbara investeringar där ansvar läggs på finanssektorns aktörer, att bidra till en hållbar ekonomi som tar hänsyn till miljö och människor.

Introduktion

För att världen ska kunna uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och miljömålen i Parisavtalet, krävs en omställning av hela samhället. Världens länder ska driva en politik som främjar klimatneutralitet, biologisk mångfald och andra miljömål och samtidigt främja en hållbar ekonomisk tillväxt. EU vill i linje med de globala hållbarhetsmålen, skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar, grön och digital ekonomi som understödjer de sociala målen och miljömålen.

Finanssektorn har en central roll för att driva på omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Det måste gå snabbt och innebär både utmaningar och möjligheter. Det här ställer krav på socialt ansvarstagande i bankernas egen verksamhet, men även i bankernas externa verksamhet.

EU har lanserat en handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt. Den innehåller en rad nya och uppdaterade regelverk som ställer krav på att hållbarhet beaktas i större utsträckning i samband med investeringar. Syftet är att styra kapital mot hållbara alternativ och skynda på omställningen.

Men hållbar finans handlar också om hur finansföretagen arbetar internt med socialt ansvarstagande och social hållbarhet för att de anställda ska må bra på jobbet. Hur ser det arbetet ut idag? Hur kan arbetsmarknadens parter stärka detta arbete genom social dialog och kollektivavtal i syfte att stärka arbetstagares rättigheter och goda arbetsvillkor?

Hållbarhetsfrågor har under lång tid varit centrala för finanssektorns aktörer, där finansanställda har en viktig roll i omställningen mot en hållbar ekonomi och ett hållbart samhälle. Det är kritiskt att pengar styrs om från icke hållbara verksamheter till mer hållbara verksamheter. Det är också kritiskt att finansiera forskning och innovation.

Finansanställda påverkas i en väldigt hög omfattning av den hållbarhetsreglering som träffar sektorn och andra faktorer som driver omställningen. Anställda behöver omfattande kompetensutveckling inom hållbarhetsregelverken, men de behöver också förstå komplexa frågor som är sektorsspecifika för att kunna göra ett bra jobb och möta sina kunders behov. Kunder och investerare kräver i allt högre utsträckning hållbara tjänster och produkter och det politiska trycket ökar.

Finansanställdas arbetsmiljö påverkas genom att arbetsbördan ökar inom till exempel regel efterlevnad. Kompetenskraven påverkas också för många anställda som måste hantera hållbarhetsfrågor som är både komplexa och dynamiska.

Hållbarhetsregleringen kommer att föra med sig genomgripande effekter på allt från affärsmodeller, pensionssparande och rådgivning, till hur finanssektorn räknar på finansiell risk. Den kommer påverka investeringar och utlåning på ett väldigt direkt sätt, men den kommer även påverka hela verksamheter där nya jobb kommer att skapas och andra jobb kommer att förändras eller helt försvinna.

De globala hållbarhetsmålen

På bara några år har hållbarhetsfrågorna gått från nisch till mainstream. Regulatoriska drivkrafter med nya regelkrav och standarder, kombinerat med krav på ökad transparens och tillgång till information, är några aspekter som har drivit på hållbarhetsarbetet i finanssektorn.

Men förändringen har också varit kunddriven. Investerare och kunder ställer nu oftare hårdare krav på hur deras pengar hanteras och förvaltas.

Genom de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030¹, har världens länder lovat att jobba för en samhällsmodell som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. I december 2015 enades världens länder i Parisavtalet² — ett klimatavtal där länderna dessutom förbinder sig att begränsa den globala temperaturökningen genom att minska utsläppen av växthusgaser. Syftet är att skapa en hållbar samhällsutveckling. Målen hänger ihop och är ömsesidigt beroende av varandra och kräver företags aktiva bidrag och deltagande. Företagens verksamhet ska till exempel främja: anständiga arbetsvillkor, tillväxt som alla får ta del av, jämställdhet och hållbara innovationer.

För att de globala hållbarhetsmålen och Parisavtalet ska kunna uppfyllas behöver enorma investeringar göras under de kommande 25 åren. Kapital ska styras om från icke hållbara verksamheter till hållbara verksamheter, innovation och teknisk utveckling. Det är här finanssektorn får en helt avgörande roll i omställningen till ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. En lyckad omställning förutsätter att marknaderna för finansiering – kredit- och värdepappersmarknaderna, fungerar väl så att de kan fördela och omvandla sparande till finansiering av hållbarhetsmålen. Finanssektorn har en nyckelposition i detta arbete och redan 2015 beslutade Sveriges riksdag att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.

FN:s 17 hållbarhetsmål Vad är hållbar finans?

Det finns ingen entydig definition av hållbar finans, men den mer vedertagna tolkningen hos företag är att man tar hänsyn till hållbarhetsparametrar för miljö, samhälle och styrning i samband med affärs- och investeringsbeslut. Det handlar om att integrera hållbarhet i riskhanteringen i hela verksamheten. En hållbar ekonomisk tillväxt förutsätter transparens och långsiktighet på finansmarknaden och i ekonomin som helhet.

Källa: www.globalamalen.se

1 Agenda 2030 är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefinnandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

2 Parisavtalet är ett internationellt klimatavtal som slöts den 12 december 2015 och togs fram under Förenta nationernas klimatkonferens 2015 i Paris.

Utgångspunkten för hållbar finans är att ett företags eller en organisations långsiktiga ekonomiska utveckling inte sker på bekostnad av den miljömässiga och sociala hållbarheten. Vissa ser ekonomisk hållbarhet som ett medel att uppnå målen om ekologisk och social hållbarhet, men alla aspekter av hållbarhet hänger ihop.

Inom EU ses hållbar finans som ett medel för att finansiera den gröna omställningen och en hållbar samhällsutveckling.

Hur påverkas finanssektorn av omställningen?

Finanssektorn påverkas i stor utsträckning av omställningen till en hållbar ekonomi och ett hållbart samhälle. Sektorn har en speciell koppling till flera globala hållbarhetsmål, men det är inte primärt sektorns verksamhet i sig som påverkar klimatet. Finanssektorns påverkan på klimatet uppstår främst i samband med kreditgivning och andra tjänster som till exempel banker erbjuder.

Klimatförändringarna och omställningen skapar nya risker och nya affärsmöjligheter för företagen. I ett globalt perspektiv framstår den svenska finanssektorn som välplacerad för att hantera dessa risker. Men det finns fortfarande ett stort behov av ytterligare kunskap och metodik för att hantera dessa risker i praktiken.

Finanssektorn har under många år jobbat med hållbarhetsfrågor, både nationellt och på EU-nivå, men också på global nivå. Det politiska trycket har dock ökat och omställningen behöver accelereras och bli mer genomgripande. Finanssektorn behöver ta ett tydligt ansvar för hur verksamheten påverkar samhället och miljön - både i sin egen verksamhet, men också i sina externa investeringar. För att kunna ta detta ansvar behöver finanssektorn rätt verktyg för att kunna göra riskbedömningar som är kopplade till omställningen.

Vilken roll har finanssektorn i omställningen?

Finanssektorn har en central roll för att driva på omställningen mot ett mer hållbart samhälle. EU arbetar intensivt för att snabba på den gröna omställningen, men det krävs stora offentliga och privata investeringar för att lyckas.

Beräkningar visar att det behövs investeringar på cirka 1 biljon euro årligen från 2021 och framåt om vi ska nå EU:s klimat- och energimål 2030. Investeringsgapet beräknas till cirka 180 miljarder euro per år – det är här det privata kapitalet kommer in. Den offentliga sektorn kan inte finansiera detta på egen hand.

Hållbar finans inom EU är inte nytt. Men det som är uppenbart nu, är det ökade politiska trycket och behovet av ett mer strukturerat politiskt stöd för en snabb omställning. Det finns en bred enighet internationellt kring att finanssystemet måste förändras om Europa ska kunna nå sina hållbarhetsmål och garantera finansiell stabilitet. Ett tydligt och förutsägbart ramverk för hållbar finansiering bidrar dessutom till att göra EU mer attraktivt för gröna investeringar.

Vad är en hållbar investering?

En av de viktigaste frågorna som EU-kommissionen har identifierat för att möjliggöra att kapital styrs i rätt riktning är behovet av ett enhetligt klassifikationssystem för att kunna definiera en miljömässigt hållbar verksamhet. Idag tillämpas flera system, men det finns inget system för hela EU som innefattar alla miljömål på ett enhetligt sätt och som tydliggör vad som är en miljömässigt hållbar investering.

Bristen på harmonisering skapar osäkerhet för investerarna. EU-kommissionen har därför tagit fram en miljötaxonomi -Taxonomiförordningen- för att skapa en mer enhetlig och gemensam definition av vilka ekonomiska verksamheter som bedöms vara miljömässigt hållbara. Ett harmoniserat klassifikationssystem som definierar vad som är hållbara verksamheter, är avgörande för att kunna finansiera hållbara investeringar i omställningen. Gemensamma tekniskt strikta EU-kriterier anses minska risken för potentiell grönvålning av finansiella produkter på marknaden.

I juli 2021 publicerade EU-kommissionen en rapport som föreslår att miljötaxonomin utvidgas för att även inkludera sociala hållbarhetsmål – en så kallad ”social taxonomi”. Avsikten är att skapa ett verktyg för att driva och finansiera den sociala agendan kopplad till de sociala hållbarhetsmålen. Förslaget bygger på internationellt förankrade principer, däribland FN:s och OECD:s riktlinjer och innefattar såväl mänskliga rättigheter som hållbar bolagsstyrning.

Hållbarhetslagstiftning & ramverk

En viktig del i den gröna omställningen handlar om att uppdatera finansmarknadslagstiftning på EU-nivå genom att integrera hållbarhetsaspekter i befintlig lagstiftning. Utöver det, så vill EU driva på utvecklingen med hjälp av ny och mycket omfattande hållbarhetsreglering. Det är (i sammanhanget) snabba och genomgripande förändringar som kommer påverka hela finanssektorn.

EU tar fram skarp lagstiftning som omfattar allt från hållbarhetsrapportering och hållbarhetsrelaterade upplysningar till tydligare ansvarsfördelning för finansföretagens styrelser. Detta för att säkerställa att det finns kvalitativ och jämförbar information om bolagets hållbarhetsarbete. Det ska också medföra att finansföretagen lämnar mer detaljerad hållbarhetsinformation till kunder och investerare. Allt detta syftar till att styra om kapital till hållbara verksamheter och att skapa transparens och insyn i hur finansiella företag och rådgivare arbetar med hållbarhet.

Bolag och organisationer kommer också att behöva redovisa hur de applicerar due diligence för att hantera hållbarhetsfrågor. EU-kommissionen vill införa krav på att företag ska genomföra due diligence-processer för att förhindra och hantera risker och pågående negativ påverkan kopplad till mänskliga rättigheter och miljö. Detta ska gälla både inom den egna verksamheten och i företagets värdekedjor.

Hållbarhetsregleringen och andra hållbarhetsinitiativ är omfattande såväl nationellt som internationellt och är dessutom i ständig utveckling. Detta påverkar hela sektorn och de anställda på ett genomgripande sätt.

ESG mäter hållbarhetsrisker

ESG kan ses som finanssektorns verktyg för att mäta hållbarhetsrisker och är avgörande för att kunna beräkna risker som företag är exponerade mot såväl internt som i den externa verksamheten. Historiskt sett har bolag oftast utvärderats utifrån finansiella värden, men ett företags verksamhet påverkar ju även miljön, sina anställda och samhället i stort.

För att mäta hållbarhetsrisker ur ett icke-finansiellt perspektiv, brukar man prata om ESG – (E) står för Environmental, (S) står för Social och (G) står för Governance.

Environmental (E) står för verksamhetens miljöpåverkan. Social (S) handlar om vilket ansvar ett bolag tar för samhället och sina anställda. Inom Social (S) ryms bland annat arbetsvillkor, arbetsförhållanden och ställningstaganden om tvångsarbete och barnarbete, med kravställning

mot hela ledet av produktions/försörjningskedjan. Hänsyn ska tas till frågor som rör socialt ansvarstagande, såsom mänskliga rättigheter och arbetstagarrättigheter. Governance (G) handlar om hur effektiva processer ett bolag har för styrning. Där tittar man på styrelsesammansättning och fördelning av chefspositioner utifrån bland annat könsfördelning och mångfald, samt på hur bolaget lyckas förebygga mutor och korruption.

Beräkning av hållbarhetsrisker kommer att påverka hela finanssektorn och alla delar av verksamheten. ESG-frågorna är centrala för att upprätthålla förtroende, god service och goda kundrelationer. Finansföretagen kommer behöva förklara vilka ESG-risker deras kunder har i sina portföljer och vad detta får för konsekvenser för avkastning. Detta kommer kräva en utveckling av produkter och service för att säkerställa att de går i linje med bankens, landets och EU:s klimatmål. Nya funktioner och avdelningar kommer behövas exempelvis vad gäller hållbarhetsdata och analys. Nya krav kommer inom regelefterlevnad och hållbarhetsrapportering där styrelsen får ett mer uttalat ansvar. Dessa frågor kommer få större vikt framöver.

Motverka grönmålning för fortsatt förtroende

Efterfrågan på det som är ”grönt” och ”hållbart” ökar. Problemet är att finansföretagen idag själva får bestämma vad som är ”en grön investering”, i avsaknad av gemensamma riktlinjer för vilka investeringar som ska få kallas ”gröna”. Med en ökad efterfrågan på dessa produkter, ökar också risken för grönmålning – alltså, att verksamheter och produkter framställs som mer hållbara än vad de faktiskt är.

För en lyckad omställning måste kunder och investerare kunna lita på att gröna investeringar verkligen är så gröna som de marknadsförs. Att motverka grönmålning är viktigt för att upprätthålla förtroendet för finansföretagen och branschen. Det är också viktigt att finansanställda ges möjlighet att ge korrekt och trovärdig rådgivning till kunder och investerare. Finansinspektionen har identifierat grönmålning som en av de största riskerna i finanssektorn för 2022.

Finanssektorns utmaningar inom hållbarhetsarbetet

Finanssektorn är van vid att anpassa sig och ställa om, men det är ett stort skifte som sektorn står inför. Omställningen kommer att påverka finanssektorn och samhällsutvecklingen på lång sikt. Alla är överens om behovet av att ställa om och en ökad efterfrågan på gröna produkter talar för sig självt.

De regelverk som håller på att tas fram inom hållbarhet för finanssektorn, vittnar om dess enorma omfattning och utmaningar. Som ett resultat av detta och ett ökat intresse från kunder, investerare och samarbetspartners, har många banker börjat omvärdera sitt eget hållbarhetsarbete. Hållbarhetsarbetet brukar utgå ifrån ESG-verktyget som nämns ovan, men det finns en stor mängd definitioner, metoder, ramverk och terminologi som används växelvis och som tolkas på olika sätt av olika aktörer. Detta behöver standardiseras för hela sektorn om informationen ska bli kvalitativ och jämförbar. Annars blir det svårt att göra objektiva hållbarhetsbedömningar.

Finanssektorn behöver dessutom hitta en bra balans mellan att ge råd och att ”predika” hållbarhet i samband med rådgivning. Vissa verksamheter gynnas av omställningen, medan andra kommer att tvingas ställa om eller rent av slås ut. Banker har en viktig roll gentemot sina kunder där de behöver hjälpa kunderna att fatta väl underbyggda beslut genom informativa (och ibland svåra) diskussioner. Rådgivningen får en ytterst viktig roll i detta arbete.

Bankerna förser kunder och investerare med kapital, men hela finanssektorn träffas samtidigt av nya tvingande regelverk som kommer öka administrationsbördan och göra rådgivningsprocessen mer komplex. De större bankerna har resurser att möta dessa nya krav, men det kommer bli en enorm utmaning för mindre banker och andra finansinstitut som ofta saknar kapacitet och/eller personal.

Finanssektorns sociala ansvarstagande

Vad innebär då finanssektorns sociala ansvarstagande i samband med omställningen? I första hand handlar det om att företag ska försöka minimera de negativa effekter som ett företags verksamhet har eller kan ha på människor och miljö.

Hållbarhetsfrågan, som inbegriper sociala frågor, har blivit allt viktigare. Dels på grund av ökade kundförväntningar, men också som ett resultat av nya lagar och förordningar inom hållbarhet. Det finns flertalet riktlinjer och initiativ att luta sig mot för ett ökat socialt ansvarstagande.

Just transition – social hållbarhet i alla led

Just transition kan lite slarvigt översättas till ”schyst omställning”. Det är ett begrepp som togs fram inom den internationella fackföreningsrörelsen i slutet på 1990-talet. I grunden handlar det om att omställningen inte bara måste vara ekonomiskt och klimatmässigt hållbar, utan även socialt hållbar. Schysta jobb står i fokus.

2015 tog ILO (International Labour Organisation) fram Guidelines for a just transition towards environmentally sustainable economies and societies for all. Riktlinjerna är både ett slags ramverk och ett praktiskt verktyg för att hjälpa regeringar och arbetsmarknadens parter att ställa om ekonomin mot en mer sådan – en ekonomi som inte är fossilberoende. Det är ett verktyg som kan användas i arbetet mot uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030.

The Global Deal – partssamverkan

Det globala initiativet the Global Deal, är en partssamverkan mellan fackliga organisationer och arbetsgivare där man försöker hitta lösningar på de problem som uppstår i samband med klimatförändringar och en globaliserad arbetsmarknad. Initiativet lanserades i FN hösten 2016 och handlar om att förverkliga FN:s hållbarhetsmål nummer 8 om anständigt arbete och hållbarhetsmål nummer 10 om jämlikhet. Kärnan i arbetet är välfungerande arbetsmarknadsrelationer (social dialog) globalt och respekt för mänskliga rättigheter i arbetslivet i alla världens länder.

Företagen har en skyldighet att ta socialt ansvar både internt och externt. Det interna sociala ansvaret handlar om arbetstagares rättigheter och möjligheter till utveckling – att alla anställda på företaget har rätt att organisera sig fackligt och förhandla kollektivt, rätt till en bra arbetsmiljö, möjlighet till inflytande, goda möjligheter att trivas på jobbet och att inte bli utsatta för diskriminering. Här har facket en viktig roll tillsammans med arbetsgivaren, att hitta gemensamma lösningar på utmaningar i arbetslivet – att skapa schysta villkor.

Kollektiva förhandlingar och inflytande

OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) skriver i rapporten Negotiating our way up från 2019, att rätten att förhandla kollektivt och arbetstagares

inflytande är grundläggande arbetstagar rättigheter, som också bidrar till en inkluderande arbetsmarknad. Att förhandla kollektivt är ett användbart verktyg för att hantera utmaningarna som stora förändringarna för med sig. Kollektiva förhandlingar kan skapa goda förutsättningar och hitta bra lösningar i tider av förändring, vilket gynnar såväl företag som anställda.

Finansförbundets roll inom hållbar finans

Finansförbundet arbetar för att värna och stärka medlemmarnas socioekonomiska intressen på arbetsplatsen och för att bidra till schysta villkor i finanssektorn. Det sker bland annat genom att påverka utformningen av politik och lagstiftning som träffar finanssektorn, men också genom kontinuerlig social dialog, samarbete och förhandling med arbetsgivarna. Arbetstagarerna har rätt till medbestämmande och inflytande – de måste kunna påverka sina arbetsvillkor och sin arbetsmiljö. Det kan handla om frågor som rör arbetsmiljö, kompetens, löner, semesterregler, pensionsavtal, kollektivavtal, säkerhet, jämställdhet och andra frågor som i hög utsträckning påverkar de anställdas arbetsvillkor och förutsättningar för att må bra på jobbet. Detta arbete lägger grunden för en hållbar utveckling där människa och miljö och ekonomiska intressen balanseras.

Finansförbundet vill bidra till en framtid där dessa tre dimensioner samspelar eftersom de är ömsesidigt beroende av varandra – det vill säga, att företagen tar hänsyn till såväl människa som miljö när ekonomisk tillväxt skapas. I grunden handlar det om hur företagen hanterar sina resurser för att skapa ekonomisk avkastning.

Finansförbundet verkar för att finansanställdas arbetsliv ska vara gott och hållbart över tid. Ett hållbart arbetsliv stärker företagets viktigaste resurs, de anställda, men även företagets verksamhet och i förlängningen även finanssektorn och samhället. En viktig förutsättning för ett hållbart arbetsliv, är att Finansförbundets medlemmar har inflytande och kan påverka sina arbetsförhållanden och sitt arbetsliv.

Den sociala dimensionen behövs för en lyckad omställning

Finansförbundet vill inom ramen för hållbar finans, tillvarata medlemmarnas intressen på bästa sätt, genom att sätta fokus på företagets sociala ansvar internt i verksamheten, men också peka på finanssektorns sociala ansvar i den externa verksamheten. Finanssektorn har en nyckelroll vad gäller omställningen och tvingande lagkrav medför att sektorn står inför omfattande förändringar. Finanssektorn blir ett medel för att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsekonomisk modell – en tillväxtmodell som väger in människors och miljöns välmående. Det kommer därför bli allt viktigare för företagen att visa att de tar detta ansvar.

Finansförbundet vill vara med och bidra till en stark finanssektor, som tar socialt ansvar och som tar hänsyn till miljön. Miljön är när allt kommer omkring människans habitat, vars naturresurser vi använder för att skapa ekonomisk tillväxt. Tillväxt som ska användas för människans välfärd och välmående för lång tid framöver.

Idag är det miljöfrågorna som får störst fokus inom ramen för hållbarhetsarbetet. Det har sin naturliga förklaring, eftersom människan ytterst är beroende av miljön och ett fungerande ekosystem för sin överlevnad.

Men Finansförbundet saknar ofta den sociala dimensionen som är kopplad till hållbar finans och företagets sociala ansvar för att bidra till de globala hållbarhetsmålen. De sociala hållbarhetsmålen behöver också resurser och bör verkställas parallellt med de ekonomiska målen

samt miljö- och klimatmålen. De behöver därför lyftas högre på den politiska agendan och inte behandlas separat.

En social taxonomi behövs för en hållbar utveckling

Finansförbundet ställer sig positivt till framtagandet av en social taxonomi på EU-nivå för att driva den sociala agendan framåt. Syftet med en social taxonomi är att skapa större öppenhet kring sociala aspekter av hållbarhet, styra kapitalflöden till verksamheter som arbetar med respekt för mänskliga rättigheter och stödja kapitalflöden till investeringar som förbättrar levnads- och arbetsvillkor.

Den sociala taxonomin är fortfarande under utveckling, men Finansförbundet upplever att det idag finns en rad utmaningar kopplade till detta arbete. Här har facket en viktig roll att fylla för att skapa inflytande och delaktighet. De sociala målen behöver definieras och specificeras i dialog med arbetsmarknadens parter – inte minst när målen rör “just transition”, arbetstagares rättigheter och mänskliga rättigheter.

Finansförbundet anser att företagens sociala ansvar kopplat till de sociala hållbarhetsmålen ska ges samma utrymme och betydelse som de ekonomiska och de hållbarhetsmål som kopplas till miljön. Målen hör ihop och bildar tillsammans en helhet – människa, ekonomi och miljö och bör därför också hanteras enhetligt (och inte fragmenterat) i politiken.

Finanssektorns sociala ansvar för att miljömålen och de sociala målen ska kunna uppfyllas, kan inte överdrivas utan är helt centrala för en lyckad omställning. Finanssektorn med dess anställda är ett verktyg, ett medel och en möjliggörare för en lyckad omställning. Inte bara av den egna verksamheten, utan av hela industrin inom alla sektorer.

Om finansföretagen ska vara attraktiva för kunder, investerare, arbetsgivare och samarbetspartners, är det extra viktigt att företagen tar sitt sociala ansvar och sätter människors välmående i centrum genom att garantera schysta arbetsförhållanden och bra arbetsvillkor. Företagets inställning till och hantering av dessa frågor kan vara direkt avgörande för värderingen av bolaget och för verksamhetens framgång.

Finansanställda spelar en viktig roll i omställningen

Finansanställda påverkas i stor utsträckning av omställningen, men bidrar också aktivt till denna process. Rätt kompetens är en förutsättning för att detta systemskifte ska bli lyckat. I samband med stora förändringar i verksamheten är anställdas inflytande och möjlighet till kollektiva förhandlingar avgörande. Anställda har rätt att vara delaktiga i förändringsarbetet för att må bra på jobbet och för att på bästa sätt kunna bidra till verksamhetens mål.

Omställningen för med sig förändringar i verksamheten

Att integrera hållbarhetsaspekter i företagets verksamhet kräver nya affärsmodeller, nya eller anpassade datasystem, anpassad information, nya rapporteringsmodeller, nya parametrar för effektiv riskbedömning och så vidare. Det krävs alltså omfattande och genomgripande investeringar och förändringar inom hela företaget för att integrera och anpassa verksamheten till hållbarhetsaspekterna. Finansanställda behöver därför förstå hur man prissätter risk utifrån dom parametrarna och vad de nya regleringskraven innebär för finansiella produkter.

Anställda behöver också förstå hur regelverkskraven påverkar verksamheterna ur ett rent affärsmässigt perspektiv. Att integrera hållbarhetsaspekterna i verksamheten kräver att

anställda vet hur man definierar, kartlägger och värderar finansiella risker som är kopplade till konsekvenser av klimatförändringarna. Det är också viktigt att förstå, kartlägga och värdera finansiella risker som är kopplade till själva omställningen.

Finansanställdas kunskap och kompetens är avgörande

För Finansförbundet är kompetens och kompetensutveckling centrala frågor för ett gott arbetsliv, för att kunna ge god service och en förutsättning för att de anställda ska kunna bidra till värdeskapande för kunder, investerare, företaget och samhället i stort. Rätt kompetens krävs också för att kunna skapa förtroende och för att kunna ge kunder och investerare ett gott konsumentskydd.

I möte med kund och investerare behöver finansanställda kunna förstå och förklara gröna och etiska produkter och tjänster, hur märkningen av dessa går till och logiken bakom. Finansanställda behöver också förstå kraven vad gäller att offentliggöra hur hållbarhet beaktas i investeringsbeslut och vid rådgivning eftersom befintliga regelverk som handlar om riskhantering, produktstyrning och rådgivning uppdateras och implementeras succesivt. Även inom regel efterlevnad ställs det höga krav på kunskap och kompetens inom de ofta komplexa regelverken och hur deras efterlevnad ska mätas och bedömas i företagen.

Finansförbundet anser därför att kompetensutvecklingen bör vara tidsenlig och individanpassas beroende på vilken tjänst och vilka ansvarsområden den anställde har. Vissa anställda behöver lära sig allt om de nya och uppdaterade regelverken för att besitta rätt kompetens, medan andra inte träffas lika direkt av regelverken. Men, alla anställda behöver få en djupare förståelse för finanssektorns roll i omställningen genom hållbar finans.

Inflytande och delaktighet möjliggör en hållbar omställning

Finansförbundet anser att frågor som rör finanssektorn, finansanställdas rättigheter och förutsättningar för att göra ett bra arbete, bör ges större utrymme i branschen, i den sociala dialogen mellan arbetsmarknadens parter, men också i politiken. En stark och välmående finanssektor är viktig för Sverige och EU och bärs upp av kompetenta finansanställda som producerar fantastiska mervärden för individer, företag och samhället i stort.

För Finansförbundet är det därför viktigt att de anställda är delaktiga i verksamhetsdialogen inom ramen för dessa genomgripande förändringar som omställningen och hållbarhetsarbetet innebär och att arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om de bästa lösningarna på arbetsplatsen genom att föra dialog och förhandla kollektivt. Finansförbundet har en viktig roll i detta arbete genom att vara finansanställdas röst och löpande föra en social dialog med företagen.

För Finansförbundet är det viktigt att omställningen blir socialt och ekonomiskt rättvis och inkluderande, att nya jobb skapas, att finansanställda får de bästa förutsättningarna för att göra ett bra jobb för att stärka finanssektorns position och bidra till samhällsnytta.

Facket är en viktig spelare i omställningen och morgondagens arbetsmarknad kommer kräva ett stärkt samarbete mellan arbetsmarknadens parter. Finansförbundets ambition är att tillsammans med företagen arbeta löpande med förändringsarbetet inom ramen för verksamhetsutveckling som påverkar de anställda. Arbetsmarknadens parter ska verka för social hållbarhet och enas kring de mest effektiva lösningarna på gemensamma utmaningar genom social dialog och kollektivavtal. I hållbarhetsarbetet är det viktigt att stärka arbetet som rör

arbetstagares rättigheter, arbetsmiljö, kompetens, jämställdhet, minskad ojämlikhet och diskrimineringsfrågor.

De förtroendevalda på företagen har en viktig roll att driva medlemmarnas frågor i relation till omställningen och hållbar finans. Det är därför viktigt att fackets roll både på lokal och central nivå blir tydligare då företagens sociala ansvar diskuteras.

Social hållbarhet skapar hållbara medarbetare

Om arbetslivet för finansanställda ska vara hållbart över tid, förutsätts en hållbar finanssektor som skapar en hållbar tillväxt och långsiktigt möjliggör en hållbar samhällsmodell. Kärnan i det fackliga arbetet handlar om social hållbarhet i arbetslivet, med fokus på individens välmående, där en god miljö och en god ekonomi skapar förutsättningar för ett gott liv. Som fackförbund bidrar Finansförbundet till att förbättra arbetstagarnas inflytande och anställningsvillkor på arbetsmarknaden genom att arbetsmarknadens parter för en social dialog och tecknar kollektivavtal.

Finansförbundets ambition är att ständigt förbättra förutsättningarna för medlemmarna att göra ett bra jobb och ha bra villkor. Välmående finansanställda i välmående företag bildar en stark och konkurrenskraftig finanssektor som stärker hela samhället och skapar förutsättningar för att finansiera välfärden, en viktig dimension av social hållbarhet.

Finansförbundets ställningstaganden inom hållbar finans:

- Socialt ansvarstagande och social hållbarhet behöver komma högre upp på dagordningen hos finansföretagen och på politikernas agendor.
- Finanssektorn ska bidra till och främja en socialt och ekonomiskt rättvis klimatomställning (just transition).
- De sociala hållbarhetsmålen behöver prioriteras och finansieras parallellt med övriga globala hållbarhetsmål eftersom de hänger ihop.
- Finansförbundet är en viktig samarbetspartner i hållbarhetsarbetet och särskilt när det gäller socialt ansvarstagande och social hållbarhet i finanssektorn.
- Anställda ska ha inflytande i och vara delaktiga i arbetet med hållbar finans. De anställdas perspektiv är viktiga att ta hänsyn till och inkludera i omställningsarbetet.
- Finansförbundet tycker att förslaget om en social taxonomi är bra för att finansiera och stärka arbetet med de sociala hållbarhetsmålen, men upplever att metoden för att ta fram, tillämpa och uppnå önskat resultat är utmanande. Fackligt inflytande och delaktighet är viktigt i detta arbete.
- Finanssektorn är en del av lösningen och en central möjliggörare för en effektiv omställning mot en hållbar ekonomi, ett hållbart samhälle och en god levnadsmiljö.
- Finanssektorn ska ta ansvar för hur den ekonomiska verksamheten påverkar människor och miljö både i den interna verksamheten och externt genom investeringar och utlåning inom ramen för de globala hållbarhetsmålen.
- Finanssektorn ska säkerställa att alla medarbetare har god kompetens inom hållbarhetsfrågor och bra förutsättningar för att bidra till omställningen. Anställda ska ges tid och möjlighet att kompetensutveckla sig inom hållbar finans och möjlighet att ge välinformerade råd och jämförbar information om hållbara investeringar/hållbart sparande.